

Ikastolak desegin ditzagun, zergaitik?

GAUR egun dauzkagun eraso, arazo eta gatazka guztien aurrean ez da erraza eritzi artikulu bat idaztea. Zailtasun honen ondorioz, barruan dituen kezken azalpen publikoa egitearen gogoia nagusitzen zait, ordea. Irakaskuntzaz hitzegin behar du-danez, aurretik esan beharko nuke objektibitatez mintzatu nahi nukela, baina berehala datorkidan galdera zera da, eta zer da objektibitatea?

Begira, esaten dudana guztia gaur egun nire erantzukizunaren erantzule bezala agertu nahi dut; hau da, ikastolen 'lehendakari' bezala. Hau irakurtzeko gai diren erantzunak ari naiz, beraz gutxiarik euskaraz dakitenentzat, nahiz eta euskalazaleak ez izan. Gehienak izango direla uste dut, eta zenbait gauza ez dut zertan adierazi beharrik; adibidez, ez dela berdina euskaraz jakin eta euskaldun izatea; edota ikastolak herri honen historian, hezkuntza esperientzi bat bainan gehiago izan direla eta gaur egun ere izaten jarraitzen dutela, pentsatzea.

Ikastolak pil-pilean gaude komunikabideetan, gehien bat gatazka bat dagoelako hezkuntza arloan, Administrazioa eta gure artean. Zein da, ordea, gatazkaren arrazoia? Oraingo arrazoinaren muina ezin badut azaldu ere, esan behar dut gutxiarik zein ez den.

Eta lehenik esango dut ez dela ekonomikoa. Gaur hezkuntza buru dagoen Buesa jau-

nak, bere taldearekin batera, ikastolak desageratu nahi ditu. Dirua darabil medio, eta dirua izan daiteke ikastolak joan behar ez duten bultzarazteko arrazoi bat, zeren eta diruz ito ezker, etorkizuna ilun bilakatzen zaie. Baina Administrazioarentzat dirua, ikastolei zor zaie dirua, ez da arrazoi. 150 mila mi-

GAUR HEZKUNTZA BURU DAGOEN BUESA JAUNAK, BERE TALDEAREKIN BATERA, IKASTOLAK DESAGERTU NAHI DITU.

loiko aurrekontu bat ez da konpontzen 15 mila milioiko presupuesto bat ikutuaz. Eta ikastoletan Administrazioak gastatzen dituen diru guztiak horietatik dira, 15 mila milioiko.

Aurrekontuak ondo aztertu ditugu eta benetan hezkuntzan badago zer moldatzerik,

zer konpontzerik. Ez dut esan nahi gehiegi gastatzen duenik, baina bai ez dela ondo gastatzen. Edo gastatzen denari ez zaiola behar den etekinik ateratzen. Ordaindu beharko litzukeen diru guztiak kontutan izanik, *Ikastoletako haur bakoitza 231.188 pezeta* kostatzen zaio Administrazioari, eta *Publikotako bat ordea 347.657 pezeta*.

Eta kopuru hauetan ez ditugu Administrazioak gastatzen dituen 16.594.643.847 pezetan sartzen. Diru guzti horiek (zaila egiten zait ulertzea nolatan horrenbeste diru Administrazioan gasta daitekeen) edo gehienak ere Publikoetara doaz, eta gehitu ezkeror, diferentzia nabariago izango litzateke. Eta udalaxe bakoitzak publikoetan gastatzen duena kontutan izango bagenu, diferentzia oraindik kezkagarriagoa izango litzateke.

Dirua ez da, beraz, arazo. Baina, zergaitik orduan eraso guzti horiek? Badituz nere ustetako arrazoiak, baina gaurkoan nahiago dut galdera hau erantzunik gabe uztea. Bakoitzak pentsa dezala nahi duena, baina gutxiarik guztiok geldi gaitezela minutu pare bat erantzuna bilatzen... *Ikastolak desegin ditzagun, zergaitik?*

ANTONIO CAMPOS

EUSKAL HERRIKO IKASTOLEN
ELKARTEKO LEHENDAKARIA

Osasunaren euskara eta euskararen osasuna

EUSKARAK osasun arloan duen presentzia urria, ia testimoniala, euskararen osasun egoera larriaren seinu klinkorik adierazgarria da.

Gure osasun zerbitzuetara datozen pazientek eta senideak, nahiz euskaldunak izan, kasu gehienetan erdaraz egitera behartuta daude. Osasunari buruzko xehetasunak norbere hizkuntzan jaso eta eztabaidatu ahal izatea, gutxienez eskubide hori ez dago ziurtatuta, eta euskaldun elebkarrentzat (haurrak eta adinekoak) egoera tamalgarriagoa da.

Osasun arloko profesional euskaldunak berdin gertatzen zaigu, lanerako bitartekoak erdaraz aurkitzen ditugulako. Erizaintza nahiz medikuntza ikasketak egin nahi dituztenek arazo berdina dute. Euskal Herriko Unibertsitatean, medikuntzako karreraren, soilik lehen urtea egin daiteke gure hizkuntzan, eta erizaintzako karreraren ere antzera daude.

Aipatu ditugu medikuntzaren bi aurpegi, ezberdinak baina elkarri lotuak, alde batetik asistentziarena, eta bestetik medikuntzaren zientziarena, arlo zientifikoa. Bietan hutsune berberak zudeala ikusirik, kezka hori zela medio, mediku talde bat elkartzen hasi ginen, eta duela bi urte Osasungoa Euskalduntzeko Erakundea sortu genuen, erabat erdalduna den sanitarearen eremu horretan, euskararen alde lan egiteko, eta medikuntza eta osasun prozesu osoa euskaraz egitea posible izan dadin laguntzeko. Osasungoa Euskalduntzeko Erakundea, osasungintzako profesional guztiei zabalduko dago, erizain, mediku, laguntzaile, eta baita ikasleei ere.

Euskal Herrian Unibertsitatea izateak, nahiz eta ikasketak erdaraz izan, euskaldun garen profesional gehiago izatea ekarri du, baina paziente euskaldun bat mediku euskaldun batengana joatea, zortearen eskuetan dagoen gauza da. Gure erakundeak 100 medikuntza gora gara, eta uste direnak baino gehiago gara barreiaturik gaudenak, baina osasun-zerbitzuetako bezeroek ez dakite zein den euskalduna. Bidean ez litzateke gaizki egongo pazienteari, bezeroaren eskubiak bermatuz, profesional euskaldunak nortzuk diren erakusten dion zerbait asmatzea.

Gure elkartearen orain arteko ekintzak, batez ere arlo zientifikora zuzenduak izan dira, gure lantokitik eta bakoitzak bere eguneroko ihardueran pazienteekin duen erlazioak aparte, ongien egin genezakeena horixe zelako. Horrela, iaz eta historian lehen aldikoz, Donostiako Arantazuko Amaren ospitalean, minbiziari buruzko euskarazko lehen kongresua eratu genuen, eta bertan, profesional ospetsuen partaidetzarekin, minbiziaren inguruan garaturiko azken aurrerapenak euskaraz eztabaidatu ahal izan genituen.

Aurtengo bigarren Kongresua ospatuko dugu, Apirilaren 10 eta 11n izango da, Bilboko Basurtuko Ospitalean, eta gaia 'Gaixotasun infekzioak' izango da.

Uste genuen infekzioak erabat menderatua genituela, eta minbiziaren zela medikuntzaren erronkarik handiena, baina agerturiko gaixotasun infekzioak berriak, batez ere HIESak, erakutsi digute, minbiziaren alorrean adina dagoela egiteko. Horregatik interesgarriak

izango dira aurtengo ihardunaldiak, bertan sexutransmisioko gaixotasunei buruzko mahaingurua izango baita. Ihardunaldiak, esan beharrik ez dago, osorik euskaraz izango dira, eta ponentzia originalak bertan aurkeztu ahal izango dira, beti ere euskaraz eta gaixotasun infekzioez diharduten ikerketak izango direlarik, eta ihardunaldietako komite zientifikoak onartu beharko ditu.

Ihardunaldi hauen bitartez artikulu zientifikoak euskaraz egiteko ohitura landu nahi da. Zaila da beti espainolez edo ingelesez egin ohi dugun hori euskaraz egiten hastea, baina euskara bermatu nahi badugu egin beharra dago, eta hasiera batean termino askori arraro erizten baderitzogu ere, poliki-poliki medikuntza zientifikorako hizkuntza sortzen ari gara.

Idatzi honen bitartez, iragarri diren apirilko ihardunaldietan Euskal Herriko sendagile eta osasun arloko profesional euskaldun guztien partehartzearen aldeko deia zabaldu nahi da.

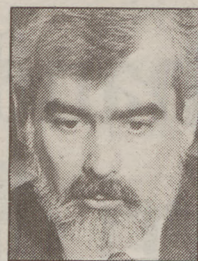
Hau eta beste gauza asko gehiago egin beharko ditugu, egoera larrian dagoen pazienteari (euskararen) osasuna zuzentzeko. Baina asko egin behar izanagatik ez gaitezela paralizatu, basamortuan landare bat ernetzeak, zelai berdatuan maila erretzek baino gehiago balio du.

ALBERTO LOIZATE

TOTORIKAGUENA

OSASUNGOA EUSKALDUNTZEKO
ERAKUNDEKO PARTAIDEA

BERRIAKZIRI

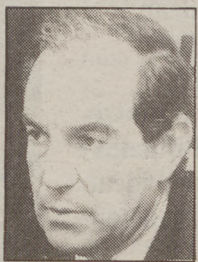

FERNANDO BUESA

Eusko Jauriritzako
Hezkuntza sailburua
DEIA

«Lan edo gizarte

ikuspegitik beharrezkoagoa da haurrek ingeleza ikastea eta ez euskara»

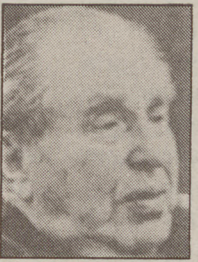
CARLOS GARAIOETXEA

EAKo lehendakaria
EGIN

«Gaur

egun auzia

Espainiako Estatuarekin daukagu»

HAIM HERZOG

Israeleko
lehendakaria
ABC

«Intifada, lehen eza-

gutzen zen bezala, gutxi gorabehera hilda dago»

CESAR GAVIRIA

Colombiako
lehendakaria
LA VANGUARDIA

«Castrok Madrileko

gailur iberoamerikarrean egon beharra dauka»

ZAKILIXUT

© Olariagak

Ituna
Hitzarmena

5 41 033 0 4703 1

Ajuria Eneako Mahaia